T073 BL III (132) Bảy Diệt Tránh-Nêu Dẫn Các Việc-Luật Tứ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

PHAÀN 3: NEÂU DAÃN CAÙC VIEÄC: THOÏ GIÔÙI, THUYEÁT GIÔÙI, AN CÖ, TÖÏ TÖÙ, DA THUOÄC, Y, THUOÁC V.V...

Chöông XVI: DIEÄT TRAÙNHl887

I. BAÛY DIEÄT TRAÙNH 1. Hieän Tieàn Tyø-Ni Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ca-löu-ñaø-di cuøng nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán taém trong soâng A-di-la-baït-ñeà.l888 Ca-löu-ñaø-di taém xong, leân bôø khoaùc y cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo maø khoâng xem, töôûng laø cuûa mình. Khoaùc xong roài ñi. Nhoùm saùu Tyø-kheo taém xong leân bôø, khoâng thaáy y cuûa mình laïi thaáy y cuûa Ca-löu-ñaø-di, lieàn noùi: Ca-löu-ñaø-di aên troäm y cuûa ta. Khi aáy ngöôøi khoâng hieän tieàn maø taùc yeát-ma dieät taãn.l889 Ca-löu-ñaø-di nghe chuyeän, coù söï nghi, lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài lui qua moät beân, ñem nhaân duyeân treân baïch leân Ñöùc Theá Toân moät caùch ñaày ñuû. Ñöùc Theá Toân hoûi: - Ngöôi laáy y vôùi taâm gì? Ca-löu thöa: - Con nghó laø y cuûa con neân laáy. Chöù khoâng coù yù nghó aên troäm. Ñöùc Phaät daïy: - Nhö vaäy thì khoâng phaïm toäi. Nhöng khoâng neân khoâng xem y maø maëc. Cuõng khoâng neân khi ngöôøi vaéng maët maø taùc yeát-ma nhö yeát- ma ha (9l4al) traùch, yeát-ma taãn, yeát-ma y chæ, yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y, yeát-ma cöû toäi, yeát-ma dieät taãn. Neáu taùc yeát-ma, khoâng thaønh laïi maéc toäi ñoät-kieát-la. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo keát hieän tieàn tyø-ni dieät traùnh.l890 Neân noùi hieän tieàn tyø-ni nhö vaäy.

l887. Tham chieáu Pali, Cūnavagga 4 Samathakkhandhaka, Vin. ii. 7>. Nguõ phaàn 2>, “Dieät traùnh phaùp” (T22nl42l, tr.l5>c); Thaäp tuïng >5, “Traùnh söï phaùp” (T2>nl4>5, tr.25la). l888. A-di-la-baït-ñeà . Pali: Aciravatī, con soâng ôû Kosala, chaûy qua tröôùc cung ñieän cuûa vua Pasenadi. l889. Keát toäi Ba-la-di. l890. Hieän tieàn tì-ni dieät traùnh . Pali: sammukhāvinayo, chieát phuïc baèng söï hieän dieän. Cf. Cūnavagga iv (Vin.ii. 7>).

2. ÖÙc Nieäm Tyø-Ni Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, thì baáy giôø Ñaïp-baø-ma-la Töû khoâng phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù l89l

maø caùc Tyø-kheo ñeàu noùi laø phaïm troïng toäi neân hoûi: Thaày coù nhôù laø phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng? Vò aáy khoâng nhôù phaïm Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù neân traû lôøi: Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi nhö vaäy. Roài lieàn noùi caùc Tyø-kheo: Caùc Tröôûng laõo, ñöøng caät vaán toâi maõi. Caùc Tyø-kheo cöù caät vaán maõi khoâng thoâi. Vò aáy nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau cho pheùp vì taùc phaùp öùc nieäm

tyø-nil892 cho Ñaïp- baø-ma-la Töû baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Phaùp thöùc nhö sau: Ñaïp-baø-ma-la Töû neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Ñaïp-baø-ma-la Töû, khoâng phaïm troïng toäi. Caùc Tyø-kheo noùi toâi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi- sa, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi toâi, “Thaày nhôù coù phaïm troïng toäi Ba- la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Toâi khoâng nhôù coù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi nhö vaäy. Caùc tröôûng laõo khoâng neân luoân luoân naïn vaán toâi.” Nhöng caùc Tyø-kheo cöù naïn vaán toâi maõi. Nay toâi khoâng öùc nieäm, ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Cuùi xin Taêng cho toâi öùc nieäm tyø-ni. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy khoâng phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù, maø caùc Tyø-kheo ñeàu noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi, “Thaày nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di cho ñeán Thaâu-lan-giaù khoâng?” Tyø-kheo naøy khoâng nhôù phaïm troïng toäi neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù coù phaïm troïng toäi. Caùc tröôûng laõo chôù coù caät vaán toâi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá naïn vaán khoâng chòu thoâi. Tyø-kheo naøy khoâng öùc nieäm coù phaïm toäi, nay ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, trao cho Tyø-kheo naøy öùc nieäm tyø-ni. Ñaây laø lôøi taùc baïch.

l89l. Xem Phaàn i, Ch. ii. Taêng-giaø-baø-thi-sa 8 & 9. l892. ÖÙc nieäm tì-ni Pali: sativinayo, chieát phuïc baèng söï hoài öùc. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 74)

- Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Ñaïp-baø-ma-la Töû naøy khoâng phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù, maø caùc Tyø-kheo ñeàu noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi, “Thaày nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di cho ñeán Thaâu-lan-giaù khoâng?” Tyø-kheo naøy khoâng nhôù phaïm troïng toäi neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù coù phaïm troïng toäi. Caùc Tröôûng laõo chôù coù caät vaán toâi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá naïn vaán khoâng chòu thoâi. Tyø-kheo naøy khoâng öùc nieäm coù phaïm toäi, nay ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Ñaïp-baø-ma-la Töû phaùp öùc nieäm tyø-ni thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát. Laàn thöù hai, laàn thöù ba, cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Ñaïp-baø-ma-la Töû yeát-ma öùc nieäm roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. - Töø nay veà sau, cho caùc Tyø-kheo keát öùc nieäm tyø-ni ñeå dieät traùnh. Neân thuyeát öùc nieäm tyø-ni nhö vaäy. 3. Baát Si Tyø-Ni Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø coù Tyø-kheo teân laø Nan- ñeà, ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp l89>

Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc; tôùi lui, ra vaøo, khoâng thuaän oai nghi. Khi taâm ñöôïc bình phuïc trôû laïi, caùc Tyø-kheo noùi vò aáy phaïm trong toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi Nan- ñeà: Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan- giaù khoâng? Vò aáy lieàn traû lôøi: Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, khi aáy nhieàu laàn phaïm caùc toäi, tôùi lui, vaøo ra, khoâng thuaän oai nghi. Chaúng phaûi toâi coá laøm nhö vaäy, maø laø do ñieân cuoàng. Caùc Tröôûng laõo ñöøng neân gaïn hoûi vieäc aáy maõi. Nhöng caùc Tyø-kheo coá yù gaïn hoûi maõi khoâng chòu thoâi. Tyø-kheo kia khôûi yù nghó: Ta neân laøm theá naøo? Roài baïch caùc Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp, Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-nil894 baèng phaùp baïch töù yeát-ma theo dieãn tieán nhö sau: Tyø-kheo Nan-ñeà neân ñeán trong Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi, Tyø-kheo Nan-ñeà, ñieân cuoàng taâm loaïn, khi aáy nhieàu laàn phaïm caùc toäi, tôùi lui, ra vaøo, khoâng thuaän oai nghi. Sau ñoù bình phuïc laïi. Caùc Tyø-kheo hoûi toâi, “Thaày coù nhôù phaïm

l89>. Treân kia noùi laø tyø-kheo Na-ñeà(-do) l894. Baát si tì-ni . Pali: amūhavinayo, chieát phuïc baèng söï baát si. Cf. Cūnavagga iv (Vi. ii. 80)

troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Toâi traû lôøi, “Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, khi aáy nhieàu laàn phaïm caùc toäi, tôùi lui, ra vaøo, khoâng thuaän oai nghi. Chaúng phaûi toâi coá yù laøm maø laø do taâm ñieân cuoàng vaäy. Caùc tröôûng laõo ñöøng neân gaïn hoûi toâi maõi.” Nhöng caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi toâi khoâng chòu thoâi. Nay toâi heát si, ñeán tröôùc Taêng xin baát si tyø-ni. Cuùi xin Taêng cho toâi baát si tyø-ni. Töø maãn coá. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng xin nhö vaäy. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Nan-ñeà ñaây ñieân cuoàng taâm loaïn, phaïm caùc toäi nhieàu, noùi naêng lung tung, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän vôùi oai nghi, sau ñoù phuïc hoài laïi. Caùc Tyø-kheo hoûi Nan-ñeà, “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Vò aáy lieàn traû lôøi, “Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, noùi naêng khoâng chöøng möïc; ra vaøo, tôùi lui, khoâng thuaän oai nghi. Ñaây laø do ñieân cuoàng chöù chaúng phaûi toâi coá yù laøm. Caùc Tröôûng laõo ñöøng caät vaán toâi maõi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá yù caät vaán maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo naøy nay khoâng coøn si cuoàng, ñeán tröôùc Taêng xin baát si tyø-ni. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo Nan-ñeà ñaây ñieân cuoàng taâm loaïn, phaïm caùc toäi nhieàu, noùi naêng lung tung, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän vôùi oai nghi, sau ñoù phuïc hoài laïi. Caùc Tyø-kheo hoûi Nan-ñeà, “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, Thaâu-lan-giaù khoâng?” Vò aáy lieàn traû lôøi, “Tröôùc ñaây toâi ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, noùi naêng khoâng chöøng möïc; ra vaøo, tôùi lui, khoâng

thuaän oai nghi. Ñaây laø do ñieân cuoàng chöù chaúng phaûi toâi coá yù laøm. Caùc Tröôûng laõo ñöøng caät vaán toâi maõi.” Nhöng caùc Tyø-kheo coá yù caät vaán maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo naøy nay khoâng coøn si cuoàng, ñeán tröôùc Taêng xin baát si tyø-ni. Nay Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Tyø-kheo Nan-ñeà baát si tyø-ni roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy» Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo keát baát si tyø-ni ñeå dieät traùnh. Neân noùi baát si tyø-ni nhö vaäy. 4. Töï Ngoân Trò

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l09l

Theá Toân ôû taïi thaønh Chieâm-baø, beân ao Giaø-cöø.l895 Baáy giôø ñöùc Theá Toân boá-taùt vaøo ngaøy möôøi laêm coù traêng. Chuùng Taêng ngoài vaây quanh Ngaøi choã ñaát troáng. Ñaàu ñeâm ñaõ qua, toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Ñaàu ñeâm ñaõ qua, cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Theá Toân im laëng. Toân giaû A-nan lieàn trôû veà laïi choã ngoài. Giöõa ñeâm, sau ñeâm ñaõ qua, töôùng bình minh ñaõ xuaát hieän, toân giaû A-nan laïi töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, giöõa ñeâm, sau ñeâm ñaõ qua, töôùng bình minh ñaõ xuaát hieän, chuùng Taêng ngoài ñaõ laâu, cuùi xin Theá Toân thuyeát giôùi. Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Trong chuùng khoâng thanh tònh. Muoán Nhö Lai yeát-ma thuyeát giôùi trong moät chuùng khoâng thanh tònh, laø ñieàu khoâng theå coù. Toân giaû A-nan im laëng, trôû veà laïi choã ngoài. Khi aáy tröôûng laõo Muïc-lieân nghó: “Trong chuùng coù vò naøo khoâng thanh tònh neân Ñöùc Nhö Lai môùi noùi, trong chuùng khoâng thanh tònh. Muoán Nhö Lai yeát-ma thuyeát giôùi trong moät chuùng khoâng thanh tònh, laø ñieàu khoâng theå coù.” Baáy giôø tröôûng laõo Muïc-lieân töï suy nghó, quaùn saùt trong chuùng baèng thieân nhaõn thanh tònh, thaáy Tyø-kheo khoâng thanh tònh kia ngoài caùch Phaät khoâng xa. Vò aáy phi Sa-moân töï noùi laø Sa-moân, phi tònh haïnh töï noùi laø tònh haïnh, laø keû phaù giôùi laøm caùc ñieàu aùc, baát tònh, khoâng coù baïch phaùp, taø kieán, che daáu caùc aùc ñaõ phaïm, nhö caùi caây boäng ruoät, tuy beân ngoaøi coù nhaùnh laù maø beân trong troáng khoâng, khoâng chaéc thaät. Muïc-lieân thaáy roài, lieàn nghó: “Ñöùc Theá Toân thaáy Tyø-kheo naøy neân môùi noùi: Trong chuùng khoâng thanh tònh. Muoán Nhö Lai yeát-ma thuyeát giôùi trong moät chuùng khoâng thanh tònh, laø ñieàu khoâng theå coù.” Khi aáy tröôûng laõo Muïc-lieân töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeán choã Tyø-kheo kia noùi: - Taïi sao thaày khoâng chòu ñöùng daäy? Theá Toân ñaõ bieát thaày, ñaõ thaáy thaày. Thaày neân ñöùng daäy, ñi ra khoûi choã naøy! Thaày khoâng neân ngoài nôi ñaây. Khi aáy Muïc-lieân naém tay Tyø-kheo kia keùo ra ngoaøi cöûa, roài trôû voâ baïch Phaät: - Trong chuùng ñaõ thanh tònh roài. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi.

l895. Giaø-cöø ; caùc phaàn tröôùc, noùi laø Giaø-giaø. Pali: Gagga.

Ñöùc Phaät baûo: - Naøy Muïc-lieân, khoâng neân laøm nhö vaäy. Vaøo luùc khaùc cuõng khoâng neân laøm nhö vaäy. Naøy Muïc-lieân, phaûi khieán cho ngöôøi kia phuïc toäi, sau ñoù môùi keát toäi. Ngöôøi kia khoâng phuïc toäi maø keát toäi thì khoâng neân. Töø nay veà sau Ta vì caùc Tyø-kheo keát töï ngoân trò ñeå dieät traùnh. Neân noùi töï ngoân tròl896 nhö vaäy. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä, thì baáy giôø caùc Tyø-kheo ôû Xaù-veä tranh caõi nhau, chuùng Taêng tìm kieám toäi nhö phaùp nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. 5. Ña Nhaân Ngöõ Baáy giôø Theá Toân ôû taïi Xaù-veä. Caùc Tyø-kheo ôû Xaù-veä tranh caõi nhau. Chuùng Taêng truy cöùu toäi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Khi aáy, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Neân tìm kieám toäi bôûi nhieàu ngöôøi; caên cöù theo lôøi cuûa ña soá bieát phaùp ñeå noùi. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo keát phaùp dieät traùnh ña nhaân ngöõ.l897 Neân noùi nhö vaäy, duøng ña nhaân ngöõ. 6. Toäi Xöù Sôû Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi Thích-sí-saáu. Tyø-kheo teân laø Töôïng Löïcl898, öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo. Khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Chuùng, coá yù noùi doái. Baáy giôø, caùc ngoaïi ñaïo ñeàu cuøng nhau cô hieàm: Sa-moân Thích töû khoâng bieát hoå theïn, chæ laøm vieäc voïng ngöõ, maø töï noùi mình bieát chaùnh phaùp. Khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. Khi ôû trong chuùng bò hoûi, thì tröôùc sau noùi nghòch nhau, coá yù voïng ngöõ. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp? Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát hoå theïn, hieàm traùch Töôïng Löïc Thích töû: “Sao cuøng ngoaïi ñaïo luaän nghò, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau?” Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ñem nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo khieån traùch Töôïng Löïc Thích töû: - OÂng laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa- moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Sao cuøng ngoaïi ñaïo luaän nghò, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu l896. Töï ngoân trò .
Pali: paniññātakarana, phaùn quyeát baèng söï töï nhaän. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 8>)
l897. Duïng ña nhaân ngöõ . Caên cöù yù kieán ña soá. Thaäp tuïng: mích toäi töôùng. Pali: yebuyyasikā, söï quyeát ñònh theo ña soá. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 84)
l898. Xem Phaàn i, ch. v, Ba-daät-ñeà l.

thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau, coá yù noùi doái? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch Töôïng Löïc roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Neân trao cho Tyø-kheo kia taùc toäi xöù sôû,l899 baèng phaùp baïch töù yeát-ma. Phaùp thöùc nhö sau: Taäp Taêng. Taäp Taêng roài taùc cöû. Taùc cöû roài taùc öùc nieäm. Taùc öùc nieäm roài keát toäi. Trong chuùng neân sai moät vò coù khaû naêng yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Töôïng Löïc Thích töû naøy öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau, coá yù noùi

doái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû, noùi: “Naøy Töôïng Löïc, khoâng lôïi vaø khoâng hay gì cho oâng, khi lyù luaän bò keït oâng duøng caùch noùi, tröôùc sau nghòch nhau. Trong chuùng khi ñöôïc hoûi ñeán oâng cuõng duøng caùch noùi tröôùc sau traùi nghòch nhau, coá yù noùi voïng.” Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Töôïng Löïc Thích töû naøy öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo, khi bò hoûi gaét, thì lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau. ÔÛ trong Taêng khi ñöôïc hoûi, cuõng nhö vaäy, lôøi tröôùc maâu thuaãn lôøi sau, coá yù noùi doái. Nay Taêng trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû, noùi: “Naøy Töôïng Löïc, khoâng lôïi vaø khoâng hay gì cho oâng, khi lyù luaän bò keït oâng duøng caùch noùi, tröôùc sau nghòch nhau. Trong chuùng khi ñöôïc hoûi ñeán oâng cuõng duøng caùch noùi tröôùc sau traùi nghòch nhau, coá yù noùi voïng.” Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn ñaàu. Laàn thöù hai laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. - Taêng ñaõ chaáp thuaän trao cho Töôïng Löïc Thích töû yeát-ma taùc toäi xöù sôû roài. Taêng chaáp thuaän neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. Töø nay veà sau vì caùc Tyø-kheo keát laøm phaùp dieät traùnh baèng toäi xöù sôû. Neân noùi nhö vaäy, keát toäi xöù sôû. 7. Nhö Thaûo Phuù Ñòa Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Tyø-kheo nöôùc Xaù-veä cuøng

l899. Taùc toäi xöù sôû . Nguõ phaàn: baûn ngoân trò . Thaäp tuïng: mích toäi töôùng. Pali: tassapāpiyyasikā. Cf. Cūnavagga iv (Vin. ii. 85)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l94

nhau tranh caõi. Caùc Tyø-kheo phaàn ñoâng phaïm giôùi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, ai cuõng laøm, ai cuõng noùi, ra vaøo khoâng chöøng möïc. Sau ñoù caùc Tyø-kheo töï nghó: “Chuùng ta phaàn ñoâng phaïm caùc giôùi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, ai cuõng laøm ai cuõng noùi, ra vaøo khoâng giôùi haïn. Neáu chuùng ta khoâng töï mình kheùo hoûi vieäc naøy, hoaëc giaû traùnh söï naøy caøng saâu theâm, caøng naëng theâm. Traûi qua naêm thaùng maø khoâng theå nhö phaùp nhö luaät, nhö lôøi Phaät daïy ñeå dieät töø traùnh söï ñöôïc, khieán cho Taêng khoâng ñöôïc an laïc.” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân dieät traùnh söï naøy baèng caùch nhö coû che ñaát.l900 - Töø nay veà sau, vì caùc Tyø-kheo keát phaùp dieät traùnh nhö coû che ñaát. Neân noùi nhö vaäy, nhö coû che ñaát. II. BOÁN TRAÙNH SÖÏ Theá Toân ôû Caâu-thieåm-di. Caùc Tyø-kheo Caâu-thieåm-di tranh caõi nhau.l90l Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø- kheo-ni. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo-ni. Xieån-ñaø Tyø-kheo boû Tyø-kheo, taùn trôï cho Tyø-kheo-ni, veà phía vôùi Tyø-kheo-ni. Caùc Tyø-kheo nghe, trong ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng khoå haïnh, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo roài, ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng laøm

ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Naøy caùc Tyø-kheo Caâu-thieåm-di, sao Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo-ni. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo-ni tranh caõi vôùi Tyø-kheo-ni. Xieån-ñaø Tyø-kheo boû Tyø-kheo, taùn trôï cho Tyø-kheo-ni, veà phía vôùi Tyø-kheo-ni? Duøng voâ soá phöông tieän ñeå khieån traùch roài, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Coù boán tranh chaáp:l902 ngoân traùnh, mích traùnh, phaïm traùnh vaø söï traùnh.l90>

l900. Nhö thaûo phuù ñòa . Nguõ phaàn: thaûo boá ñòa . Pali: tittavatthārako.
l90l. Xem Chöông Caâu-thieåm-di treân. l902. Traùnh . Thaäp tuïng: söï . Traùnh töùc söï; hai töø cuøng moät goác trong tieáng Phaïn. Pali: adhikaranā. Cf. Cūl. iv (Vin.ii. 88). vaán ñeà ñöôïc thaûo luaän, ñöôïc tranh caõi; chuû ñieåm hay trung taâm cuûa söï tranh chaáp. l90>. Boán traùnh söï: caùc giaûi thích vaø cht. döôùi.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l95

Theá naøo laø ngoân traùnh?l904 Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo tranh caõi nhau, ñöa ñeán möôøi taùm traùnh söï: phaùp, phi phaùp, tyø-ni, phi tyø-ni, cho ñeán thuyeát, baát thuyeát.l905 Neáu do töôùng traïng nhö vaäy, tranh caõi nhau veà ngoân ngöõ, daãn ñeán choã hai beân tranh chaáp nhau, ñoù goïi laø ngoân traùnh. Theá naøo goïi laø mích traùnh?l906 Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo tìm toäi nhau, duøng ba vieäc kieán-vaên-nghi ñeå cöû, phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, cuøng nhau tìm toäi nhö vaäy, khoâng voïng caàu phe caùnh theá löïc, an uûi yù ngöôøi, hoaëc cöû taùc öùc nieäm hoaëc an vieäc naøy khoâng an vieäc naøy, khoâng si khoâng thoaùt, ñoù goïi laø mích traùnh. Theá naøo goïi laø phaïm traùnh?l907 Phaïm baûy loaïi toäi Ba-la-di, taêng-giaø-baø-thi-sa, cho ñeán aùc thuyeát, ñoù goïi laø phaïm traùnh. Theá naøo goïi laø söï traùnh?l908 Vieäc caàn laøm trong ngoân traùnh, vieäc caàn laøm trong mích traùnh, vieäc caàn laøm trong phaïm traùnh. Ñoù goïi laø söï traùnh.l909 Goác reã cuûa ngoân traùnh laø gì? Tham, nhueá, si laø goác reã. Khoâng tham, khoâng nhueá, khoâng si laø goác reã. Taêng laø goác reã. Giôùil9l0 laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Saùu traùnhl9ll laø goác reã. Möôøi taùm söï phaù Taêng laø goác reã. Ñoù goïi laø caên cuûa ngoân traùnh. Goác reã cuûa mích traùnh laø gì? Tham, nhueá, si, laø goác reã. Khoâng tham, khoâng nhueá, khoâng si laø

l904. Ngoân traùnh . Thaäp tuïng: ñaáu traùnh söï . Pali: vivādādhikarana, tranh chaáp do baát ñoàng veà lôøi leõ. l905. Xem treân, cht. l6, Ch. ix, tr.64. l906. Mích traùnh . Nguõ phaàn: giaùo giôùi traùnh . Thaäp tuïng: voâ caên söï . Pali: anuvādādhikarana, tranh chaáp veà söï giaùo giôùi, veà lôøi leõ buoäc toäi. l907. Phaïm traùnh . Thaäp tuïng: phaïm toäi söï . Pali: āpattādhikarana, tranh chaáp veà toäi danh l908. Söï traùnh . Thaäp tuïng: thöôøng sôû haønh söï . Pali: Kiccādhikarana, tranh chaáp veà nghóa vuï. l909. Nguõ phaàn 2> (T22nl42l tr.l54a25): tranh caõi veà caùc phaùp taùc yeát-ma, nhöõng phaän söï thöôøng ngaøy, laø söï traùnh. Thaäp tuïng >5 (T2>nl4>5 tr.25lbl6): thöôøng sôû haønh söï, tranh caõi veà caùc loaïi yeát-ma, veà boá-taùt, töï töù, caùc phaän söï haèng ngaøy cuûa Taêng. l9l0.

Giôùi , chæ cöông giôùi l9ll. Luïc traùnh . Thaäp tuïng: luïc ñaáu traùnh baûn .
saùu goác reã cuûa söï tranh caõi. Pali, ibid., cha vivādamūlāni: Kodhano (saân haän), makkhī (nguïy thieän), issukī (taät ñoá) (maccharī), sanho (giaûo hoaït), pāpiccho (aùc duïc), sanditthiparāmāsī (baûo thuû quan ñieåm). Cf. Taäp dò moân l5 (tr. 4>lal6).

goác reã. Taêng laøm laø goác reã. Giôùi laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Ba cöû söï laø goác reã. Ñoù goïi laø caên cuûa mích traùnh. Goác reã cuûa phaïm traùnh laø gì? Tham, nhueá, si, laø goác reã. Taêng laø goác reã. Giôùi laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Ba cöû söï laø goác reã. Choã khôûi cuûa saùu phaïml9l2 laø goác reã. Ñoù goïi laø caên cuûa phaïm traùnh. Goác reã cuûa söï traùnh laø gì? Tham, nhueá, si, laø goác reã. Khoâng tham, khoâng nhueá, khoâng si laø goác reã. Taêng laøm laø goác reã. Giôùi laø goác reã. Nhaân laø goác reã. Ñoù laø caên cuûa söï traùnh. Ngoân traùnh laø thieän, baát thieän, voâ kyù? Ngoân traùnh hoaëc thieän, hoaëc baát thieän, hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi ngoân traùnh laø thieän? Tyø-kheo cuøng vôùi Tyø-kheo tranh caõi nhau vôùi taâm thieän, noùi phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Cuøng nhau tranh caõi nhö vaäy, caû hai ñeàu tranh caõi nhau vôùi thieän taâm, cho neân goïi ngoân traùnh laø thieän. Taïi sao goïi ngoân traùnh laø baát thieän? Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo tranh caõi nhau vôùi taâm baát thieän, noùi phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh caõi lôøi leõ vôùi nhau daãn ñeán xung ñoät. Ñoù laø ngoân traùnh laø baát thieän. Taïi sao goïi ngoân traùnh laø voâ kyù? Tyø-kheo tranh caõi nhau vôùi taâm voâ kyù, daãn möôøi taùm vieäc, phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Tranh caõi lôøi leõ vôùi nhau veà nhöõng söï vieâc nhö vaäy, ñoù laø ngoân traùnh laø voâ kyù. Mích traùnh laø thieän, baát thieän, voâ kyù? Mích traùnh hoaëc thieän hoaëc baát thieän hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi mích traùnh söï thieän? Trong ñaây, Tyø-kheo vôùi taâm thieän cuøng nhau tìm kieám toäi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, caên cöù treân ba cöû söï thaáy-nghe-nghi; beân trong coù naêm phaùp khieán ngöôøi aáy ñöôïc xuaát toäi, trôû thaønh khoâng phaïm, thanh tònh khoâng caáu ueá, khoâng khieán cho ngöôøi aáy coù tieáng xaáu lan ñi. Baèng töôùng traïng nhö vaäy maø tìm kieám toäi, cuøng nhau thaûo luaän, khoâng voïng caàu theá löïc trôï baïn; nhöng an uûi taâm ngöôøi kia, khi taùc cöû, taùc öùc

l9l2. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 90, cha āpattisamutthānā, saùu ñaúng khôûi cuûa toäi: toäi khôûi chæ töø thaân, khôûi chæ töø mieäng; töø caû thaân vaø mieäng, caû thaân vaø yù; töø caû mieäng vaø yù, töø caû thaân vaø mieäng vaø yù.

nieäm, yeân vieäc naøy, khoâng yeân vieäc naøy, khoâng si meâ, khieán cho thoaùt khoûi toäi. Ñoù goïi laø thieän mích traùnh söï. Taïi sao goïi mích traùnh söï khoâng thieän? Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo baèng taâm baát thieän tìm kieám toäi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, caên cöù treân ba cöû söï thaáy-nghe-nghi; beân trong khoâng coù naêm phaùp, khoâng muoán khieán ngöôøi naøy ñöôïc xuaát toäi,

maø muoán cho ngöôøi naøy phaïm toäi, caáu ueá khoâng thanh tònh, muoán khieán cho ngöôøi naøy coù tieáng taêm baát thieän lan traøn. Baèng töôùng traïng nhö vaäy maø tìm kieám toäi; cuøng thaûo luaän, khoâng voïng caàu theá löïc trôï baïn, khoâng laøm cho ngöôøi kia an taâm, khi bò taùc cöû, khi bò taùc öùc nieäm, an vieäc naøy khoâng an vieäc naøy, si meâ khoâng thoaùt toäi. Ñoù goïi laø mích traùnh söï baát thieän. Theá naøo goïi laø mích traùnh söï voâ kyù? Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo vôùi taâm voâ kyù tìm kieám toäi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, caên cöù treân ba cöû söï thaáy-nghe-nghi. Baèng töôùng traïng nhö vaäy maø tìm kieám toäi, cuøng nhau thaûo luaän, khoâng voïng caàu theá löïc trôï baïn; nhöng an uûi taâm ngöôøi kia, khi taùc cöû, taùc öùc nieäm, yeân vieäc naøy, khoâng yeân vieäc naøy, khoâng si meâ, khieán cho thoaùt khoûi toäi. Ñoù goïi laø thieän mích traùnh söï. Ñoù goïi laø mích traùnh söï voâ kyù. Phaïm traùnh laø thieän, laø baát thieän, laø voâ kyù? Phaïm traùnh hoaëc baát thieän hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi phaïm traùnh laø baát thieän? Söï phaïm toäi coá yù cuûa phaøm phu, hoaëc hoïc nhaânl9l>. Ñoù goïi laø phaïm traùnh laø baát thieän. Taïi sao goïi phaïm traùnh laø voâ kyù? Söï phaïm toäi khoâng coá yù cuûa phaøm phu hoaëc hoïc nhaân; söï phaïm khoâng coá yù cuûa baäc voâ tröôùcl9l4. Ñoù goïi laø phaïm traùnh voâ kyù. Söï traùnh laø thieän, laø baát thieän, laø voâ kyù? Söï traùnh hoaëc thieän hoaëc baát thieän hoaëc voâ kyù. Taïi sao goïi söï traùnh laø thieän? Tyø-kheo vôùi thieän taâm maø taùc söïl9l5 trong ngoân traùnh, taùc söï trong mích traùnh, taùc söï trong phaïm traùnh. Ñoù goïi laø söï traùnh thieän. Taïi sao goïi söï traùnh laø baát thieän? Vôùi taâm baát thieän maø taùc söï trong ngoân traùnh, taùc söï trong mích traùnh, taùc söï trong phaïm traùnh. Ñoù

l9l>. Baûy haïng hoïc nhaân, töùc baûy baäc Thaùnh giaû höõu hoïc, töø Döï löu höôùng, cho ñeán A-la-haùn höôùng l9l4. Chæ A-la-haùn quaû, thuoäc haøng Thaùnh giaû voâ hoïc. l9l5. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 9l: Taêng taùc yeát-ma vôùi thieän taâm, ñaây goïi laø söï traùnh thieän (kiccādhikaranam kusalam).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l98

goïi laø söï traùnh khoâng thieän. Voâ kyù cuõng nhö vaäy. Neáu baèng taâm voâ kyù maø laøm töùc laø söï traùnh voâ kyù. Ngoân, ngoân traùnh, ngoân traùnh vaø ngoân, ngoân traùnh vaø traùnh ngoân.l9l6 Hoaëc coù ngoân töùc laø ngoân traùnh, hoaëc coù ngoân chaúng phaûi ngoân traùnh, hoaëc coù ngoân traùnh töùc laø ngoân, hoaëc coù ngoân töùc laø traùnh, hoaëc coù ngoân chaúng phaûi traùnh, hoaëc coù traùnh töùc laø ngoân, hoaëc coù traùnh chaúng phaûi ngoân. Theá naøo laø coù tröôøng hôïp ngoân töùc laø ngoân traùnh? Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø coù ngoân töùc laø ngoân traùnh.l9l7 Theá naøo laø coù tröôøng hôïp ngoân chaúng phaûi ngoân traùnh? l9l8 Cha caõi vôùi con, con caõi vôùi cha; con caõi vôùi meï, meï caõi vôùi con; anh caõi vôùi em, em caõi vôùi anh; chò caõi vôùi em, em caõi vôùi chò, hoaëc nhöõng ngöôøi khaùc caõi nhau.l9l9 Ñoù goïi laø coù ngoân chaúng phaûi ngoân traùnh.l920 Theá naøo laø ngoân traùnh töùc laø ngoân?

Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø ngoân traùnh töùc laø ngoân.l92l Theá naøo laø ngoân töùc traùnh?l922 Tyø-kheo tranh caõi vôùi Tyø-kheo, lieân heä möôøi taùm söï: phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay baát thuyeát. Baèng töôùng traïng nhö vaäy, tranh chaáp lôøi leõ vôùi nhau, daãn ñeán xung ñoät, hai beân khoâng hoøa. Ñoù goïi laø

l9l6. Boán veá, quan heä cheùo giöõa ngoân vaø traùnh söï. Pali (Vin.ii. 9l): vivādo vivādādhikaranam (ngoân töùc ngoân traùnh), vivādo no adhikaranam (ngoân khoâng phaûi traùnh), adhikaranam no vivādo (traùnh khoâng phaûi ngoân), adhikaranañceva vivādo ca (vöøa traùnh vöøa ngoân). 1917. Pali, ibid., vivādo vivādādhikaranam. 1918. Pali: vivādo no adbhikaranam, tranh luaän maø khoâng phaûi laø traùnh söï. l9l9. Pali, ibid., sahāyopi sahāyena vivadati, baïn caõi vôùi baïn. l920. Nhöõng ngöôøi naøy caõi nhau, khoâng daãn ñeán xung ñoät, neân khoâng thaønh traùnh söï. Thaäp tuïng: ñaáu traùnh nhöng khoâng phaûi traùnh söï: Tyø-kheo tranh caõi nhau, nhöng chöa thaønh xung ñoät. l92l. Gioáng nhö tröôøng hôïp moät: ngoân töùc ngoân traùnh. Thaäp tuïng vaø Pali khoâng taùch rieâng vôùi tröôøng hôïp ñaàu. l922. Pali, ibid., khoâng ñeà caäp.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l101

Taêng cuõng phaûi nhö vaäy. Neáu moät Tyø-kheo tröôùc maët moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: “Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän” Neáu laøm nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc dieät, ñoù laø nhö phaùp dieät traùnh hieän tieàn tyø-ni. Trong ñaây, theá naøo goïi laø hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, tyø-ni, vaø ngöôøi.l929 Theá naøo laø phaùp hieän tieàn? Ñoù laø phaùp ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø tyø-ni hieän tieàn? Ñoù laø tyø-ni ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø ngöôøi hieän tieàn? Ñoù laø ngöôøi ñöôïc trao ñoåi baèng noùi naêng, luaän nghò. Neáu traùnh söï dieät roài, Tyø-kheo naøo khôi leân laïi, phaïm Ba-daät- ñeà. l9>0

Neáu Tyø-kheo môùi ñeán sau, hay môùi thoï giôùi, goïi ñoù laø sô traùnhl9>l, neáu phaùt khôûi trôû laïi, phaïm Ba-daät-ñeà. Moät Tyø-kheo vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì Taêng cuõng nhö vaäy. Hai Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì Taêng cuõng nhö vaäy. Ba Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, vì hai Tyø-kheo, vì ba Tyø-kheo, vì Taêng cuõng nhö vaäy. Taêng vì moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: “Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän.” Neáu laøm nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc dieät, ñoù laø nhö phaùp dieät traùnh hieän tieàn tyø-ni. Theá naøo goïi laø hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, ngöôøi, Taêng vaø giôùi. Theá naøo laø phaùp hieän tieàn? Ñoù laø phaùp ñöôïc thoï trì ñeå l9>2

dieät traùnh. Theá naøo laø tyø-ni hieän tieàn? Ñoù laø tyø-ni ñöôïc thoï trì ñeå dieät traùnh. Theá naøo laø ngöôøi hieän tieàn? Ñoù laø ngöôøi ñöôïc trao ñoåi baèng noùi naêng, luaän nghò. Theá naøo laø Taêng hieän tieàn? Ñoàng moät yeát-ma, hoøa hôïp tuï hoäi moät choã, ngöôøi khoâng ñeán thì chuùc thoï, ngöôøi coù maët ñuû tö caùch ngaên maø khoâng ngaên. Theá naøo laø giôùi hieän tieàn? Yeát-ma taïi trong cöông giôùi ñöôïc qui ñònh.

l929. Ba yeáu toá hieän tieàn. l9>0. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 66. l9>l. Chæ traùnh söï ñöôïc dieät maø mình khoâng coù maët, do ñoù khoâng chaáp nhaän.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > l102 l9>2. Boán yeáu toá hieän tieàn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll0l

Neáu traùnh söï ñaõ ñöôïc chaám döùt, vò naøo khôi leân laïi phaïm Ba-daät- ñeà. Neáu Tyø-kheo môùi ñeán sau hay môùi thoï giôùi, goïi ñoù laø sô traùnh, maø phaùt khôûi leân laïi, thì phaïm Ba-daät-ñeà. Vò naøo döõ duïc roài sau hoái haän, phaïm Ba-daät-ñeà.l9>> Taêng vì hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. 2. Dieät Ngoân Traùnh i. Hieän tieàn luaät l. Baáy giôø toân giaû A-nanl9>4 töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay baïch: - Kính baïch Ñöùc Theá Toân, coù bao nhieâu phaùp ñeå dieät ngoân traùnh? Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp. Dieät baèng hieän tieàn tyø-ni, duøng ña nhaân ngöõ. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp laø hieän tieàn tyø-ni, maø khoâng duøng ña nhaân ngöõ hay khoâng? Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Coù. A-nan hoûi: - Ñoù laø tröôøng hôïp naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Neáu moät Tyø-kheo tröôùc maët moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: “Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän.” Nhö vaäy traùnh söï ñöôïc dieät. Naøy A-nan, ñoù goïi laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Hieän tieàn: nghóa nhö treân. Moät Tyø-kheo vì hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Hai Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Ba Tyø-kheo vì moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Taêng vì moät Tyø-kheo noùi nhöõng lôøi hay ñeïp ñeå giaùo giôùi, nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Vò kia noùi nhö vaày: “Ñaây laø phaùp, laø tyø-ni, laø lôøi Phaät daïy, thaày neân thoï trì, neân chaáp nhaän.” Naøy A-nan, traùnh söï naøy nhôø vaäy maø ñöôïc chaám döùt. Ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp laø hieän tieàn tyø-ni, chöù khoâng duøng ña nhaân ngöõ.

l9>>. Tyø-kheo, Ba-daät-ñeà 76. l9>4. Nguõ phaàn, Thaäp tuïng: Öu-ba-ly hoûi.

Hieän tieàn: nghóa nhö treân. Taêng vì hai Tyø-kheo, ba Tyø-kheo, Taêng cuõng nhö vaäy. Ñöùc Phaät laïi baûo A-nan: - Vò Tyø-kheo tranh caõi kia, khoâng theå chaáp nhaän Taêng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh, nghe truù xöù noï coù chuùng Taêng gioûi, Thöôïng toïa gioûi, laø ngöôøi trí tueä. Vò Tyø-kheo tranh caõi kia do söï tranh caõi naøy neân ñeán nôi truù xöù kia. Hoaëc giaû treân ñöôøng ñi gaëp ñöôïc

ngöôøi coù theå chaám döùt söï tranh caõi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, naøy A-nan, ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp hieän tieàn tyø-ni, chöù khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Chöõ hieän tieàn ôû ñaây cuøng coù nghóa nhö treân. 2. Tyø-kheo tranh caõi kia treân ñöôøng ñi khoâng gaëp ñöôïc vò coù theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt söï tranh caõi thì vò Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán nôi chuùng Taêng ñoù, tröôùc Thöôïng toïa coù trí tueä, thöa nhö vaày: Traùnh söï naøy cuûa toâi khôûi leân nhö vaày, do bôûi nguyeân nhaân thaät söï laø nhö vaäy. Taêng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät. Toâi khoâng theå chaáp nhaän, cho neân ñeán Tröôûng laõo. Laønh thay! Tröôûng laõo vì toâi nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt traùnh söï naøy. Neáu Tröôûng laõo coù theå vì chuùng toâi chaám döùt söï tranh caõi naøy nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, chuùng toâi seõ ñoái tröôùc Tröôûng laõo xaû boû traùnh söï naøy. Neáu Tröôûng laõo khoâng theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt traùnh söï naøy, chuùng toâi seõ töï taïi tranh chaáp, khieán cho toäi traïng caøng saâu naëng. Khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt traùnh söï naøy, caùc Tyø-kheo seõ soáng khoâng an laïc. Tyø-kheo tranh caõi kia neân ôû tröôùc Taêng xaû boû vieäc tranh caõi nhö vaäy. Taêng neân noùi vôùi vò Tyø-kheo tranh caõi kia: - Naøy Tröôûng laõo, traùnh söï neáu khôûi leân nhö vaäy, do nguyeân nhaân thaät söï laø nhö vaäy maø khôûi leân, vaø chuùng Taêng ôû kia ñaõ chaám döùt vieäc tranh caõi nhö vaây. Neáu coù theå noùi nhö thaät, thì chuùng toâi seõ töï löôïng coù theå chaám döùt traùnh söï naøy hay khoâng. Neáu traùnh söï naøy cuûa Tröôûng laõo khôûi leân nhö vaäy, nguyeân do söï thaät nhö vaäy maø khôûi leân, Chuùng Taêng kia ñaõ dieät traùnh nhö vaäy, maø khoâng ñöôïc thuyeát minh nhö thaät, thì, naøy Tröôûng laõo, traùnh söï naøy caøng ngaøy caøng saâu naëng, phi phaùp, phi tyø-ni, phi lôøi Phaät daïy. Traùnh söï naøy khoâng ñöôïc chaám döùt, caùc Tyø-kheo seõ khoâng soáng ñöôïc an laïc. - Taêng neân thuï lyù traùnh söï nhö vaäy. Thuï lyù roài neân quyeát ñoaùn. Neáu Tyø-kheo tranh caõi kia laø haï toïa thì neân noùi: “Thaày ra ngoaøi moät chuùt ñeå chuùng toâi cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy cho ñöôïc nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy.” Neáu Tyø-kheo tranh caõi aáy laø baäc Thöông toïa

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll0>

thì Taêng neân töï traùnh ñeán choã khaùc ñeå cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy cho nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy. Chuùng Taêng neân suy nghó nhö vaày, “Neáu chuùng ta ôû trong Taêng bình ñoaùn vieäc naøy, thì sôï seõ coù caùc vieäc khaùc xaûy ra, khieán cho hai beân lôøi thieän lôøi aùc khoâng thoâi. Chuùng ta haõy cuøng vôùi caùc vò coù trí tueä taäp hôïp rieâng moät choã ñeå cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy.” Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: Baáy giôø, Taêng neân taùc baïch bình ñoaùn vieäc naøy nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng taäp hôïp caùc vò coù trí tueä cuøng nhau bình ñoaùn rieâng vieäc naøy. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Neân taùc baïch nhö vaäy roài cuøng nhau bình ñoaùn. Tyø-kheo coù möôøi phaùp neân sai ñeå bình ñoaùn rieâng vieäc naøyl9>5. Möôøi phaùp laø: l. Trì giôùi ñaày ñuû, 2. Ña

vaên, >. Tuïng hai boä tyø-ni thuoäc loøng, 4. Lyù giaûi roäng nghóa cuûa Luaät, 5. Kheùo leùo xöû duïng ngoân töø, bieän luaän raønh maïch, ñuû khaû naêng vaán ñaùp khieán cho vò kia hoan hyû, 6. Neáu traùnh söï khôûi leân phaûi coù khaû naêng chaám döùt, 7. Khoâng thieân vò, 8. Khoâng giaän hôøn, 9. Khoâng khieáp sôï, l0. Khoâng si meâ. Coù möôøi phaùp nhö vaäy thì neân sai cuøng nhau hoïp rieâng ñeå bình ñoaùn söï. Trong soá Tyø- kheo ñoaùn söï, coù vò naøo khoâng tuïng giôùi ñöôïc, khoâng bieát tyø-ni cuûa giôùi, cho neân khoâng noùi theo chaùnh nghóa, maø noùi lôøi phi phaùp, thì Taêng neân taùc baïch khieán Tyø-kheo naøy ñi ra. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân laø... khoâng tuïng giôùi ñöôïc, khoâng bieát tyø-ni cuûa giôùi, boû nghóa chaùnh, noùi lôøi phi phaùp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng khieán Tyø-kheo naøy ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài khieán ngöôøi aáy ra. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: Trong soá Tyø-kheo ñang ngoài ñoaùn söï kia coù vò tuïng giôùi, nhöng khoâng tuïng tyø-ni cuûa giôùi, cho neân boû chaùnh nghóa, chæ noùi ñöôïc moät ít vaên. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan, Taêng neân taùc baïch khieán Tyø-kheo ñoaùn söï naøy ñi xa. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... tuïng giôùi, nhöng khoâng tuïng tyø-ni cuûa giôùi, cho neân boû chaùnh nghóa, chæ noùi ñöôïc moät ít vaên. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay

l9>5. Tham chieáu Pali, Vin. ii. 95: bhikkhu ubbāhika, tyø-kheo ñoaùn söï thaønh töïu l0 phaùp. Thaäp tuïng >5 (T2>nl4>5 tr.252cl5): tyø-kheo thaønh töïu 5 phaùp ñöôïc laäp laøm ngöôøi ñoaùn söï, goïi laø OÂ-hoài-cöu-la .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll4

Taêng khieán Tyø-kheo naøy ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Taùc baïch nhö vaäy roài khieán vò aáy ra. Neáu trong soá Tyø-kheo ñoaùn söï coù vò phaùp söl9>6 ngoài döï. Vò kia boû chaùnh nghóa, duøng söùc maïnh cuûa ngoân töø ñeå noùi laán aùp. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: Taêng neân taùc baïch khieán Tyø-kheo naøy ñi ra. Vaên baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo phaùp sö naøy teân laø... boû chaùnh nghóa, duøng söùc maïnh cuûa ngoân töø ñeå noùi laán aùp. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, nay Taêng khieán Tyø-kheo naøy ra. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân baïch nhö vaäy roài khieán vò aáy ñi ra. Neáu trong caùc Tyø-kheo ñang ngoài ñoaùn söï, coù vò tuïng giôùi, tuïng tyø-ni, thuaän chaùnh nghóa, noùi ñuùng nhö phaùp. Ñöùc Phaät baûo A-nan, Taêng neân nhö phaùp nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy taùn trôï Tyø-kheo naøy. Neáu traùnh söï kia ñöôïc Taêng ôû kia dieät khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy, thì nay Taêng ôû ñaây neân dieät traùnh söï aáy nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät. Neáu chuùng Taêng ôû kia ñaõ nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy dieät traùnh söï aáy roài, thì nay Taêng ôû ñaây cuõng haõy chuaån nhaän vieäc naøy. Töùc thôøi, Taêng ôû ñaây neân noùi vôùi Tyø-kheo tranh caõi kia: “Neáu Taêng ôû kia ñaõ nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt traùnh söï naøy roài, thì ôû ñaây chuùng toâi cuõng nhaãn khaû söï vieäc naøy laø dieät traùnh nhö phaùp. Baây giôø chuùng toâi cuõng seõ taùc

phaùp dieät traùnh y nhö vaäy thoâi.” Neáu laøm nhö vaäy maø chaám döùt ñöôïc vieäc tranh caõi, thì naøy A-nan, ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp, töùc hieän tieàn tyø-ni, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Nghóa hieän tieàn: phaùp cho ñeán giôùi, cuõng nhö treân. Neáu traùnh söï nhö phaùp dieät roài, sau ñoù vò naøo khôi ñoäng laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. >. Tyø-kheo tranh caõi kia khoâng thuaän toøng Taêng thöù hai taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh. Nghe truù xöù noï coù soá ñoâng Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di. Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán choã Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di. Tyø-kheo kia ñang treân ñöôøng ñi maø coù theå chaám döùt traùnh söï, thì naøy A-nan, ñoù goïi laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp hieän tieàn tyø-ni, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Trong ñaây noùi hieän tieàn tyø-ni. Theá naøo laø hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi, Taêng, vaø giôùi. Nghóa cuõng nhö treân. Nhö phaùp chaám döùt vieäc tranh caõi roài, sau ñoù ai phaùt khôûi leân laïi phaïm Ba-daät-ñeà, cuõng nhö treân.

l9>6. Pali, Vin. ii. 96: dhammika, vò phaùp sö khoâng am hieåu Luaät taïng.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll5

Tröôøng hôïp neáu Tyø-kheo tranh caõi kia, giöõa ñöôøng khoâng theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt traùnh söï, thì Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán choã soá ñoâng Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di kia noùi nhö vaày: Thöa Tröôõng laõo, vieäc tranh caõi naøy cuûa toâi do nguyeân nhaân nhö vaäy, phaùt khôûi nhö vaäy. Söï thaät, nhaân bôûi ñoù maø phaùt khôûi. Taêng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh. Taêng thöù hai cuõng taùc phaùp nhö vaäy ñeå dieät traùnh. Toâi khoâng thuaän toøng, neân ñeán Tröôûng laõo. Laønh thay, Tröôûng laõo coù theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt vieäc tranh caõi naøy. Toâi seõ ñoái tröôùc Tröôûng laõo boû vieäc tranh caõi naøy. Neáu Tröôûng laõo khoâng theå nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt vieäc tranh caõi naøy thì chuùng toâi vaãn tieáp tuïc tranh caõi, khieán cho toäi loãi caøng saâu naëng. Khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå dieät traùnh söï naøy, thì caùc Tyø-kheo seõ soáng khoâng an laïc. Tyø-kheo tranh caõi kia neân ñeán tröôùc soá ñoâng Tyø-kheo ñeå xaû boû vieäc tranh caõi naøy. Soá ñoâng Tyø-kheo kia neân noùi vôùi Tyø-kheo tranh caõi naøy: Neáu Tröôûng laõo thuyeát minh moät caùch nhö thaät traùnh söï naøy ñuùng nhö ñaõ phaùt khôûi, vôùi nguyeân nhaân thaät söï nhö vaäy maø phaùt khôûi, nhö Taêng thöù hai ñaõ dieät traùnh chaám döùt tranh caõi. Thuyeát xong, xaû traùnh. Chuùng toâi seõ töï löôïng xem coù khaû naêng dieät traùnh söï naøy hay khoâng. Neáu Tröôûng laõo khoâng noùi ñuùng söï thaät, thì vieäc traùnh söï seõ tieáp tuïc, khieán cho toäi caøng theâm saâu naëng. Khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi thì caùc Tyø-kheo seõ soáng khoâng an laïc. - Naøy A-nan, soá ñoâng Tyø-kheo kia neân taùc phaùp nhö vaäy ñeå thuï lyù vieäc tranh caõi. Thuï lyù vieäc tranh caõi roài quyeát ñoaùn. Neáu Tyø-kheo tranh caõi kia laø haï toïa thì neân noùi vôùi vò aáy: “Thaày ra ngoaøi chôø moät chuùt. Chuùng toâi caàn bình ñoaùn söï vieäc.” Neáu vò aáy laø Thöôïng toïa, thì chuùng neân töï traùnh ñi choã khaùc ñeå cuøng nhau bình ñoaùn vieäc naøy. Neáu

Taêng ôû kia khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi, vaø Taêng thöù hai cuõng khoâng nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi naøy, thì soá ñoâng Tyø-kheo neân nhö phaùp, nhö tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy chaám döùt traùnh söï naøy. Neáu Taêng kia nhö phaùp dieät traùnh, Taêng thöù hai cuõng nhö phaùp dieät traùnh, thì soá ñoâng Tyø-kheo cuõng neân chaáp nhaän vieäc naøy, vaø neân noùi vôùi Tyø-kheo tranh caõi kia: “Nhö Taêng thöù hai kia dieät traùnh chuùng toâi cuõng chaáp nhaän.” - Naøy A-nan, ñoù laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng moät phaùp, töùc hieän tieàn tyø-ni, khoâng duøng ña nhaân ngöõ. Trong ñaây, hieän tieàn laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi; nghóa cuõng nhö treân.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll6

Nhö phaùp chaám döùt tranh caõi roài, sau ñoù vò naøo phaùt khôûi leân laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. Ñeán choã hai Tyø-kheo trì phaùp, trì luaät, trì ma-di cuõng nhö vaäy. Ñeán choã moät Tyø-kheo trì phaùp, cho ñeán trì ma-di cuõng nhö vaäy. ii. Ña nhaân ngöõ Baáy giôø Tyø-kheo nöôùc Xaù-veä tranh caõi nhau. Chuùng Taêng nôi Xaù-veä nhö phaùp chaám döùt tranh caõi. Tyø-kheo tranh caõi kia khoâng chaáp nhaän Taêng chaám döùt traùnh söï. Hoï nghe truù xöù kia, nhö treân. Soá ñoâng Tyø-kheo, cuõng nhö treân. Hai Tyø-kheo, moät Tyø-kheo cuõng nhö treân. Tyø-kheo tranh caõi kia khoâng chaáp nhaän Taêng nôi Xaù-veä chaám döùt traùnh söï, cho ñeán moät Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät beân ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät lieàn taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, duøng voâ soá phöông tieän khieån traùch Tyø-kheo tranh caõi kia: - Caùc ngöôi laøm ñieàu sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm vieäc khoâng neân laøm. Caùc ngöôi, nhöõng ngöôøi ngu si, Taêng nôi Xaù-veä nhö phaùp chaám döùt tranh caõi maø sao khoâng chaáp nhaän? Cho ñeán moät Tyø-kheo chaám döùt tranh caõi cuõng khoâng chaáp nhaän? a. Haønh Xaù-La l. Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän ha traùch roài baûo caùc Tyø- kheo neân chaám döùt tranh caõi naøy baèng ña nhaân ngöõ, baèng phaùp haønh xaù-la. Sai ngöôøi haønh xaù-la baèng phaùp baïch nhò yeát-ma. Vò naøo coù naêm phaùp sau ñaây khoâng neân sai haønh xaù-la: coù thieân vò, hay giaän hôøn, khieáp sôï, coù si, khoâng bieát ñaõ haønh hay khoâng haønh. Coù naêm phaùp nhö vaäy khoâng neân sai haønh xaù-la. Khoâng thieân vò, khoâng hay giaän hôøn, khoâng hay khieáp sôï, khoâng si, bieát ñaõ haønh hay khoâng haønh. (9l9al) Ngöôøi coù naêm phaùp nhö vaäy neân sai haønh xaù-la. Trong chuùng neân sai ngöôøi coù khaû naêng taùc yeát-ma, döïa theo söï vieäc treân taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp nhaän, Taêng sai Tyø-kheo teân... haønh xaù-la. Ñaây laø lôøi taùc baïch. - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Nay Taêng sai Tyø-kheo... haønh xaù- la. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù Taêng sai Tyø-kheo teân... haønh xaù-la, thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. - Taêng ñaõ chaáp thuaän sai Tyø-kheo... haønh xaù-la roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc naøy ñöôïc ghi nhaän nhö vaäy. 2. Coù ba caùch haønh xaù-la, moät laø coâng khai, hai laø

kín, ba laø ræ

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll7

tai.l9>7 2.a. Theá naøo goïi laø boû phieáu coâng khai? Caùc Tyø-kheo kia nghó nhö vaày: “Trong chuùng, Tyø-kheo phi phaùp nhieàu, song Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï ñeàu laø nhö phaùp.” Neân caàn coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo kia nghó: “Trong chuùng, phaàn nhieàu laø ngöôøi phi phaùp maø Thöôïng toïa laø ngöôøi trí, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di ñeàu laø nhöõng ngöôøi noùi nhö phaùp.” Neân caàn coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo nghó: “Khoâng bieát trong traùnh söï naøy laø ngöôøi noùi nhö phaùp nhieàu, hay ngöôøi noùi phi phaùp nhieàu. Song Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï ñeàu laø nhö phaùp.” Tyø-kheo kia neân coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo nghó: “Khoâng bieát trong traùnh söï naøy laø ngöôøi noùi nhö phaùp nhieàu, hay ngöôøi noùi phi phaùp nhieàu. Song baäc Thöôïng toïa laø ngöôøi coù trí, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di ñeàu nhö phaùp noùi.” Tyø-kheo kia neân coâng khai haønh xaù-la. Caùc Tyø-kheo kia nghó: “Trong traùnh söï, naøy ngöôøi noùi ñuùng phaùp nhieàu.” Neân coâng hai haønh xaù-la. Theå thöùc thöïc haønh nhö sau: neân laøm hai loaïi xaù-la, moät loaïi cheû hai, moät loaïi ñeå nguyeân. Laøm xaù-la roài neân taùc baïch: “Vò naøo noùi nhö theá naøy, thì ruùt theû nguyeân. Vò naøo noùi nhö theá kia, thì ruùt theû cheû.” Haønh xaù-la xong, ñeán choã khaùc ñeå kieåm. Neáu Tyø-kheo nhö phaùp ngöõ nhieàu thì vò chuû trì coâng boá keát quaû ñeå chaám döùt vieäc tranh caõi. Neáu soá Tyø-kheo nhö phaùp ít thì vò aáy neân taùc leãl9>8 roài ñöùng daäy ra ñi. Sau ñoù sai ngöôøi tin caäy ñeán trong Taêng cuûa truù xöù Tyø-kheo baïch: “Truù xöù kia Tyø- kheo phi phaùp nhieàu. Laønh thay, Tröôûng laõo haõy ñeán ñoù. Neáu Tyø-kheo nhö phaùp ngöõ nhieàu, traùnh söï kia ñöôïc chaám döùt, ñöôïc nhieàu coâng ñöùc.” Tyø-kheo naøy nghe vaäy, neân ñeán. Neáu khoâng ñeán, seõ nhö phaùp trò. - Naøy A-nan, neáu taùc phaùp nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc chaám döùt thì goïi laø ngoân traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp ñeå dieät: hieän tieàn tyø-ni, duøng ña nhaân ngöõ. Trong ñaây, hieän tieàn laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi, giôùi, Taêng. Nghóa nhö treân. Trong ñaây, Theá naøo laø duïng ña nhaân ngöõ? Caên cöù lôøi noùi nhieàu ngöôøi, laø nhöõng ngöôøi trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di. Neáu traùnh söï ñaõ ñöôïc dieät nhö phaùp roài, sau ñoù vò naøo phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. 2.b. Theá naøo goïi laø haønh xaù-la kín? Caùc Tyø-kheo nghó: “Trong traùnh söï naøy, Tyø-kheo nhö phaùp nhieàu

l9>7. Ba loaïi haønh truø, nhö Pali, Vin.ii.98: tayo salākaggāhe gūnhakam, sakattajappakam, vivanakan. l9>8. Baûn Minh: taùc leã. Baûn Cao-ly: taùc loaïn . Baûn Toáng: taùc loaïn leã.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll8

maø Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï khoâng nhö phaùp. Neáu chuùng ta coâng khai haønh xaù-la, sôï caùc Tyø-kheo tuøy theo Hoøa thöôïng A-xaø-leâ ruùt xaù- la.” Tyø-kheo kia haønh xaù-la kín. Coù vò nghó: “Trong traùnh söï naøy, Tyø- kheo nhö phaùp nhieàu. Nhöng trong chuùng kia coù Thöôïng toïa tieâu bieåu cho ngöôøi trí, trì

phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di maø laïi truï phi phaùp. Neáu chuùng ta coâng khai haønh xaù-la, thì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän theo vò Thöôïng toïa trong chuùng, ngöôøi tieâu bieåu veà trí maø truï phi phaùp kia ruùt xaù-la." Cho neân Tyø-kheo neân haønh xaù-la kín. Hai veá khoâng bieát cuõng nhö treân. Neân haønh xaù-la nhö vaäy. Töø hai caùch, cho ñeán nhö phaùp dieät traùnh roài, vò naøo phaùt khôûi trôû laïi maéc Ba-daät-ñeà, nhö treân, trong muïc coâng khai haønh xaù-la. 2.c. Theá naøo laø haønh xaù-la ræ tai? Tyø-kheo kia nghó, nhö phaùp Tyø-kheo nhieàu, nhöng Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa hoï laïi noùi phi phaùp, vò kia neân ræ tai haønh xaù-la. Vò Tyø- kheo kia khôûi yù nghó, vieäc tranh caõi naøy Tyø-kheo nhö phaùp nhieàu maø vò Thöôïng toïa trong chuùng ngöôøi tieâu bieåu veà trí, laïi truï nôi phi phaùp, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di neân Tyø-kheo kia ræ tai haønh xaù-la. Hai veá khoâng bieát cuõng nhö treân. Neân laøm hai loaïi xaù-la moät loaïi cheû, moät loaïi nguyeân, tuyeân boá. "Vò naøo noùi nhö vaày thì ruùt theû nguyeân. Vò naøo noùi nhö vaày thì ruùt theû cheû." Khi haønh xaù-la neân boá trí ngoài caùch khoaûng, coù theå moät ngöôøi ñi chen vaøo giöõa che khuaát ngöôøi kia ñeå ræ tai, noùi: "Hoøa thöôïng, ñoàng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng A-xaø-leâ, thaân haäu tri thöùc cuûa thaày ñaõ ruùt xaù-la... Laønh thay, thaày cuõng neân ruùt xaù-la... Töø maãn coá! Neáu nhö phaùp Tyø-kheo nhieàu, traùnh söï ñöôïc chaám döùt thì ñöôïc coâng ñöùc nhieàu." Haønh xaù-la roài, qua moät beân ñeå kieåm. Töø ñaây cho ñeán nhö phaùp dieät traùnh roài, vò naøo phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. b. Xaù-La Phi Phaùp Coù möôøi caùch ruùt xaù-la khoâng nhö phaùp: l. Khoâng hieåu roõ maø boác xaù-la, 2. Khoâng theo ñoàng baïn toát maø boác xaù-la, >. Muoán khieán cho ngöôøi phi phaùp nhieàu maø boác xaù-la, 4. Bieát Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø boác xaù-la, 4. Muoán khieán chuùng Taêng bò phaù vôõ neân boác xaù-la, 6. Bieát chuùng Taêng seõ bò phaù vôõ maø boác xaù-la, 7. Phi phaùp boác xaù-la, 8. Bieät chuùng boác xaù-la, 9. Do moät vi phaïm nhoû maø boác xaù-la, l0. Khoâng ñöùng theo sôû kieán maø boác xaù-la. Theá naøo laø khoâng hieåu roõ maø ruùt xaù-la? Ñoái vôùi traùnh söï naøy khoâng naém vöõng, khoâng hieåu roõ, khoâng bieát laø phaùp hay phi phaùp, cho ñeán thuyeát hay phi thuyeát. Nhö vaäy laø khoâng

hieåu roõ maø ruùt xaù-la. Theá naøo laø khoâng cuøng baïn laønh maø ruùt xaù-la? Khoâng ñoàng baïn vôùi Tyø-kheo ña vaên, trì phaùp, trì tyø-ni, trì ma-di, phaùp hay phi phaùp cho ñeán thuyeát hay phi thuyeát. Nhö vaäy laø khoâng cuøng vôùi baïn laønh ruùt xaù-la. Theá naøo laø khieán cho Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø ruùt xaù-la? Tyø-kheo kia nghó: "Trong traùnh söï naøy coù nhieàu Tyø-kheo nhö phaùp. Nay ta neân ruùt xaù-la theo phi phaùp, khieán cho Tyø-kheo phi phaùp nhieàu." Nhö vaäy goïi laø khieán Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø bieát nhieàu Tyø-kheo phi phaùp maø ruùt xaù-la? Tyø-kheo kia nghó: "Trong traùnh söï naøy Tyø-kheo phi phaùp nhieàu. Ñoàng baïn vôùi phi phaùp ruùt xaù-la." Nhö vaäy goïi laø bieát Tyø-kheo phi phaùp nhieàu maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø muoán khieán Taêng phaù vôõ ruùt xaù-la? Vò kia khôûi yù nghó: "Traùnh söï naøy Tyø-kheo nhö phaùp nhieàu, nay ta ruùt xaù-la theo phe phi phaùp khieán cho chuùng

Taêng bò phaù vôõ.” Nhö vaäy laø muoán khieán chuùng Taêng phaù vôõ maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø bieát Taêng phaù vôõ maø ruùt xaù-la? Tyø-kheo kia bieát Tyø-kheo phi phaùp nhieàu, vì baïn beø phi phaùp maø ruùt xaù-la, nhö vaäy goïi laø bieát Taêng seõ bò phaù maø ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø phi phaùp ruùt xaù-la? Baïch nhò, baïch töù yeát-ma maø baïch khaùc, yeát-ma khaùc. Nhö vaäy goïi laø phi phaùp ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø bieät chuùng ruùt xaù-la? Ñoàng moät cöông giôùi, khi yeát-ma khoâng taäp hôïp heát, ngöôøi ñaùng chuùc thoï khoâng chuùc thoï, ngöôøi hieän tieàn ñaùng ngaên, ngaên. Nhö vaäy goïi laø bieät chuùng ruùt xaù-la. Theá naøo goïi laø do moät vi phaïm nhoû maø ruùt xaù-la? Hoaëc nghó phaïm toäi, hoaëc khoâng coá phaïm, hoaëc phaùt taâm laøm nhö vaäy maø ruùt xaù-la. Nhö theá goïi laø do moät vi phaïm nhoû maø ruùt xaù-la. Theá naøo laø khoâng ñuùng nhö sôû kieán maø ruùt xaù-la? Kieán giaûi khaùc, nhaãn khaû khaùc maø ruùt xaù-la. Nhö vaäy laø khoâng ñuùng nhö sôû kieán maø ruùt xaù-la. Ñoù goïi laø möôøi caùch phi phaùp ruùt xaù-la. Laïi coù möôøi caùch nhö phaùp ruùt xaù-la. (ÔÛ ñaây töùc laø ngöôïc laïi möôøi ñieàu khoâng nhö phaùp ruùt xaù-la treân).l9>9 c. Bình Ñoaùn Söï

l9>9. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > ll10

Coù naêm loaïi bình ñoaùn nhaân:l940 coù ngöôøi thaân khoâng laøm maø khaåu laøm, coù ngöôøi khaåu khoâng laøm maø thaân laøm, coù ngöôøi thaân khoâng laøm khaåu khoâng laøm, coù ngöôøi thaân laøm khaåu laøm, coù ngöôøi khoâng aùi khoâng nhueá khoâng boá khoâng si. Theá naøo laø ngöôøi thaân khoâng laøm maø khaåu laøm? Nghóa laø ngöôøi thaân khoâng hieän töôùng maø mieäng coù noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi thaân khoâng laøm maø mieäng laøm. Theá naøo laø ngöôøi mieäng khoâng laøm maø thaân laøm? Laø ngöôøi thaân hieän töôùng maø mieäng khoâng noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi mieäng khoâng laøm maø thaân laøm. Theá naøo laø ngöôøi thaân khoâng laøm, khaåu khoâng laøm? Laø ngöôøi thaân khoâng hieän töôùng, mieäng khoâng noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi thaân khoâng laøm, mieäng khoâng laøm. Theá naøo laø ngöôøi mieäng laøm thaân laøm? Laø ngöôøi thaân hieän töôùng, mieäng noùi naêng daïy doã, ñoù laø ngöôøi thaân laøm mieäng laøm. Trong soá naøy, ngöôøi khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng boá, khoâng si, laø ngöôøi baäc nhaát heát söùc toân quyù. Söõa cho ra laïc, laïc cho ra toâ, toâ cho ra ñeà hoà laø toái thaéng, khoâng coù thöù gì so saùnh ñöôïc. Cuõng nhö vaäy, ngöôøi khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng boá, khoâng si laø raát toân quyù thuø thaéng khoâng ai so saùnh ñöôïc. Ñaây laø naêm haïng ngöôøi bình ñoaùn.l94l 3. Dieät Mích Traùnh l. Baáy giôø, Toân giaû A-nan töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Baïch Ñöùc Theá Toân, mích traùnh ñöôïc dieät baèng bao nhieâu phaùp? Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Mích traùnh ñöôïc dieät baèng boán phaùp. Ñoù laø, hieän tieàn tyø-ni, öùc nieäm tyø-ni, baát si tyø-ni vaø toäi xöù sôû. 2. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo mích traùnh ñöôïc dieät khoâng phaûi baèng hai phaùp töùc baát si tyø-ni vaø toäi xöù sôû tyø-ni hay khoâng?l942 Ñöùc Phaät traû lôøi: - Coù. Toân giaû A-nan laïi

hoûi:

l940. Nguyeân Haùn: bình ñaùng nhaân . Thaäp tuïng >5 (T2>nl4>5 tr.252cl0): OÂ-hoài-cöu-la . Pali: Ubbāhika. Xem cht.49 treân. l94l. Heát quyeån 47. l942. Töùc dieät baèng hai phaùp: hieän tieàn vaø öùc nieäm.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > llll

- Ñoù laø tröôøng hôïp naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Naøy A-nan, Tyø-kheo khoâng phaïm toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu- lan-giaù, maø caùc Tyø-kheo noùi:l94> “Thaày coù nhôù phaïm Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù hay khoâng?” Vò aáy khoâng nhôù neân traû lôøi, “Toâi khoâng nhôù phaïm Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi maõi.” Tyø-kheo kia coá gaïn hoûi khoâng thoâi. Naøy, A-nan Taêng neân trao cho Tyø-kheo naøy öùc nieäm tyø-ni, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. Coù ba tröôøng hôïp phi phaùp trao öùc nieäm tyø-ni. Neáu Tyø-kheo phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Tyø-kheo kia noùi: “Thaày nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù hay khoâng?” Toäi phaïm traû lôøi: “Toâi khoâng nhôù phaïm. Tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi.” Nhöng Tyø-kheo coá gaïn hoûi khoâng thoâi. Phaïm nhaân ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu Taêng cho taùc phaùp öùc nieäm tyø-ni töùc laø phi phaùp. Tyø-kheo phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø- kheo cuõng noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, neân hoûi: “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù khoâng?” Phaïm nhaân traû lôøi: “Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Toâi nhôù phaïm toäi nhoû, seõ nhö phaùp saùm hoái. Caùc tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi maõi.” Caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo kia ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu Taêng cho öùc nieäm tyø-ni laø phi phaùp. Neáu Tyø-kheo phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo cuõng noùi phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, neân hoûi: “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi khoâng?” Ngöôøi aáy noùi: “Toâi khoâng nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Toâi nhôù phaïm tieåu toäi, ñaõ nhö phaùp saùm hoái, caùc Tröôûng laõo ñöøng ñeán gaïn hoûi toâi maõi.” Caùc Tyø-kheo coá naïn hoûi khoâng thoâi. Ngöôøi aáy ñeán Taêng xin öùc nieäm tyø-ni. Neáu Taêng cho öùc nieäm tyø-ni, töùc laø phi phaùp. Ñoù laø ba loaïi trao öùc nieäm tyø-ni phi phaùp. Coù ba loaïi trao öùc nieäm tyø-ni nhö phaùp (töùc ngöôïc laïi ba veá treân).l944 Coù naêm tröôøng hôïp khoâng nhö phaùp trao öùc nieäm tyø-ni: Khoâng hieän tieàn, khoâng töï ngoân, khoâng thanh tònh, phi phaùp, bieät chuùng. Ñoù laø naêm phi phaùp trao öùc nieäm tyø-ni. Coù naêm caùch nhö phaùp trao öùc nieäm tyø-ni: hieän tieàn, töï ngoân,

l94>. Tröôøng hôïp voâ caên baùng, vu khoáng khoâng caên cöù. Xem Phaàn i, Ch.ii taêng-giaø-baø-thi-sa 8. l944. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

thanh tònh, phaùp, hoøa hôïp. Ñoù laø naêm nhö phaùp trao öùc nieäm tyø- ni. Naøy, A-nan, neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt nhö vaäy, töùc laø mích traùnh ñöôïc

dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, öùc nieäm tyø-ni, khoâng baèng baát si tyø-ni vaø toäi xöù sôû. Trong ñaây, caùi gì hieän tieàn? Ñoù laø phaùp, tyø-ni, ngöôøi, Taêng, vaø giôùi. Nghóa cuõng nhö treân. Trong ñaây, öùc nieäm tyø-ni nhö theá naøo? Toäi aáy cuûa Tyø-kheo khoâng ñöôïc neâu trôû laïi thì khoâng ñöôïc taùc öùc nieäm. Neáu Tyø-kheo ñaõ nhö phaùp chaám döùt söï tranh caõi roài, maø sau ñoù vò naøo phaùt khôûi leân trôû laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. >. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo mích traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, baát si tyø-ni, maø khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni vaø toäi xöù sôû hay khoâng? Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: - Coù. Toân giaû A-nan thöa: - Tröôøng hôïp ñoù laø theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Tröôøng hôïp coù Tyø-kheo ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, sau ñoù bình phuïc trôû laïi. Caùc Tyø-kheo ñeàu noùi phaïm troïng toäi, Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, neân hoûi: “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi, Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù, hay khoâng?” Vò ñoù khoâng nhôù pha- ïm troïng toäi neân traû lôøi: “Toâi khoâng phaïm troïng toäi, Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù. Khi aáy toâi bò ñieân cuoàng taâm loaïn, nhieàu laàn phaïm caùc toäi. Ñaây chaúng phaûi laø coá yù, maø laø do toâi ñieân cuoàng vaäy. Caùc tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi nöõa.” Caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi maõi, khoâng thoâi. Vò aáy nghó: “Ta neân laøm theá naøo?” Roài baïch caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp Taêng trao cho Tyø-kheo naøy baát si tyø-ni, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. Coù ba phi phaùp trao baát si tyø-ni: - Tyø-kheo khoâng si giaû laøm si, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân. Caùc Tyø-kheo noùi, phaïm troïng toäi Ba-la-di, taêng taøn, Thaâu-lan-giaù. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Thaày coù nhôù phaïm troïng toäi Ba-la-di, cho ñeán Thaâu-lan-giaù hay khoâng?” Ngöôøi aáy traû lôøi: “Khi aáy toâi cuoàng si, nhieàu laàn phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân. Chaúng phaûi toâi coá yù laøm, maø laø do cuoàng si cho neân laøm. Caùc Tröôûng laõo ñöøng gaïn hoûi toâi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > lll>

nöõa.” Caùc Tyø-kheo cöù gaïn hoûi maõi khoâng thoâi. Tyø-kheo ñoù ñeán Taêng xin baát si tyø-ni. Neáu Taêng cho baát si tyø-ni, laø phi phaùp. (Ñaây laø veá ñaàu. Keá ñeán caâu thöù hai cuõng nhö treân. Chính ngöôøi aáy noùi, toâi nhôù nhieàu laàn phaïm toäi nhö ngöôøi trong moäng laøm vaäy. Keá ñeán veá thöù ba cuõng nhö treân. Chính ngöôøi aáy noùi, toâi nhôù nhieàu laàn phaïm caùc toäi, nhö ngöôøi töø treân nuùi cao rôùt xuoáng chæ naém ñöôïc vaät nhoû, toâi cuõng nhö vaäy).l945 Ñoù laø ba phi phaùp trao baát si tyø-ni. Coù ba nhö phaùp trao baát si tyø-ni (ngöôïc laïi vôùi (92lal) ba caâu treân laø nhö phaùp).l946 Coù naêm phi phaùp trao baát si tyø-ni. Coù naêm nhö phaùp trao baát si tyø-ni nhö treân. - Naøy A-nan, neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt nhö vaäy, ñoù laø mích traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, baát si tyø-ni, khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni, toäi xöù sôû. Trong ñaây, nghóa cuûa hieän tieàn nhö treân. Theá naøo goïi laø baát si tyø-ni? Toäi naøy cuûa Tyø-kheo khoâng ñöôïc neâu trôû laïi thì khoâng ñöôïc taùc öùc nieäm vaäy. Tyø-kheo kia ñaõ nhö phaùp chaám döùt traùnh söï, sau ñoù ai phaùt khôûi leân laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. 4. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo mích

traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, toäi xöù sôû, maø khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni, baát si tyø-ni khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Coù. A-nan thöa: - Tröôøng hôïp aáy laø theá naøo? Neáu Tyø-kheo öa luaän nghò cuøng ngoaïi ñaïo,l947 khi bò hoûi gaét thì lôøi noùi tröôùc maâu thuaãn lôøi noùi sau. Khi ôû trong chuùng ñöôïc hoûi, cuõng lôøi noùi tröôùc maâu thuaãn lôøi noùi sau, coá yù noùi doái. Naøy A-nan, Taêng neân trao cho Tyø-kheo naøy toäi xöù sôû, baèng phaùp baïch töù yeát-ma nhö treân. Coù ba phi phaùp trao toäi xöù sôû tyø-ni: Khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, khoâng taùc töï ngoân. Ñoù goïi laø ba. Laïi coù ba: Khoâng phaïm, toäi phaïm khoâng theå saùm, phaïm toäi ñaõ saùm. Laïi coù (nhöõng nhoùm) ba: Khoâng cöû, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng taùc öùc nieäm, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng taùc töï ngoân, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng phaïm toäi, phi phaùp, bieät chuùng. Phaïm toäi khoâng theå saùm,

1945. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn. 1946. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

l947. Tyø-kheo Töông Löïc, xem Phaàn i, ch.v, Ba-daät-ñeà l. Xem muïc I.6 “Toäi xöù sôû” treân.

phi phaùp, bieät chuùng. Phaïm toäi nhöng ñaõ saùm, phi phaùp, bieät chuùng. Khoâng hieän tieàn, phi phaùp, bieät chuùng. Ñoù goïi laø (nhöõng nhoùm) ba phi phaùp trao toäi xöù sôû. Laïi coù ba nhö phaùp trao toäi xöù sôû (ngöôïc laïi vôùi vieäc treân, chöù khoâng khaùc, neân khoâng cheùp ra laø nhö phaùp vaäy).l948 Coù ba nhö phaùp trao toäi xöù sôû. Coù naêm phi phaùp trao toäi xöù sôû: Khoâng hieän tieàn, khoâng taùc töï ngoân, khoâng thanh tònh, phi phaùp bieät chuùng. Ñoù laø naêm phi phaùp trao toäi xöù sôû. (Laïi coù naêm veá nhö phaùp ngöôïc vôùi vieäc treân, chöù khoâng khaùc, neân khoâng cheùp ra).l949 Neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt thì ñoù laø traùnh söï ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni, toäi xöù sôû; khoâng duøng öùc nieäm tyø-ni, baát si tyø-ni. Nghóa cuûa hieän tieàn nhö treân. Theá naøo la toäi xöù sôû? Vôùi toäi naøy, Tyø-kheo kia bò taùc cöû, bò taùc öùc nieäm. Tyø-kheo kia, neáu traùnh söï ñaõ nhö phaùp chaám döùt roài, sau ñoù phaùt khôûi leân laïi, phaïm Ba-daät-ñeà, nhö treân. 4. Dieät Phaïm Traùnh l. Toân giaû A-nan laïi thöa: - Phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng bao nhieâu phaùp? Phaät daïy toân giaû A-nan: - Phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng ba, hieän tieàn tyø-ni, töï ngoân trò, thaûo phuù ñòa. Toân giaû A-nan laïi hoûi: - Coù tröôøng hôïp naøo phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp, hieän tieàn tyø-ni vaø töï ngoân trò, maø khoâng duøng thaûo phuù ñòa hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Coù. A-nan laïi thöa: - Tröôøng hôïp ñoù laø theá naøo? Ñöùc Phaät baûo toân giaû A-nan: Tyø-kheo phaïm toäi, neáu muoán ñeán tröôùc moät Tyø-kheo ñeå saùm hoái thì neân ñeán choã moät Tyø-kheo thanh tònh, ñeå troáng vai beân höõu. Neáu vò aáy laø baäc Thöôïng toïa thì neân kính leã saùt chaân, ñaàu goái beân höõu chaám

1948. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn. 1949. Tieåu chuù trong nguyeân baûn Haùn.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > lll5

ñaát, chaép tay, noùi roõ teân toäi, noùi chuûng loaïi cuûa toäi, nhö sau: - Tröôûng laõo nhaát taâm nieäm, toâi Tyø-kheo teân... phaïm... toäi, nay ñeán Tröôûng laõo ñeå saùm hoái, khoâng daùm che giaáu. Saùm hoái thì an laïc, khoâng saùm hoái khoâng an laïc. Toâi nhôù nghó coù phaïm neân phaùt loà, bieát maø khoâng daùm che giaáu. Tröôûng laõo nhôù cho, toâi thanh tònh, giôùi thaân ñaày ñuû, thanh tònh boá-taùt. Laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng thöa nhö vaäy. Vò thoï saùm neân noùi: - Thaày neân töï traùch taâm mình, neân sinh taâm yeåm ly. Traû lôøi: - Vaâng. - Naøy A-nan, neáu laøm nhö vaäy maø vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt töùc laø phaïm traùnh naøy ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tieàn tyø-ni vaø töï ngoân trò, maø khoâng duøng nhö thaûo phuù ñòa. Trong ñaây, nghóa cuûa hieän tieàn, phaùp, tyø-ni, nhö treân. Ngöôøi hieän tieàn töùc laø ngöôøi thoï saùm. Theá naøo goïi laø töï mình noùi teân toäi, noùi chuûng loaïi toäi? Töùc laø saùm hoái vaäy. Theá naøo goïi laø trò? Laø “Haõy töï traùch taâm cuûa ngöôi, sinh yeåm ly.” Neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt roài, sau ñoù vò naøo phaùt khôûi leân laïi, phaïm Ba-daät-ñeà. Tröø thoï duïc roài, ngoaøi ra nhö treân. Neáu muoán ñeán hai Tyø-kheo saùm hoái thì neân ñeán choã hai Tyø-kheo thanh tònh, ñeå troáng vai beân höõu. Neáu vò aáy laø baäc Thöôïng toïa thì kính leã saùt chaân roài, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay noùi teân toäi, noùi chuûng loaïi toäi, taùc phaùp saùm hoái nhö treân. Vò thoï saùm, tröôùc heát neân hoûi vò Tyø-kheo thöù hai: “Neáu Tröôûng laõo cho pheùp toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo... thì toâi seõ nhaän.” Vò thöù hai neân noùi: - Ñoàng yù. Neáu muoán ñoái vôùi ba vò Tyø-kheo ñeå saùm hoái cuõng nhö vaäy. Hay muoán saùm hoái ñoái vôùi Taêng thì neân ñeán giöõa Taêng, ñeå troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, kính leã saùt chaân Taêng, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay taùc baïch: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Toâi laø Tyø-kheo teân... phaïm... toäi, nay ñeán Taêng xin saùm hoái. Thöa xin nhö vaäy ba laàn. Vò thoï saùm neân taùc baïch roài sau môùi nhaän saùm cuûa vò kia. Vaên taùc baïch nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo kia teân laø... phaïm... toäi,

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > lll6

nay ñeán Taêng xin saùm hoái. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, toâi nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo... Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài nhaän saùm. Vò thoï saùm neân noùi: - Thaày neân töï traùch taâm mình; sinh taâm yeåm ly. Tyø-kheo saùm hoái neân thöa: - Vaâng. - Naøy A-nan, neáu taùc phaùp nhö vaäy maø traùnh söï ñöôïc chaám döùt töùc laø phaïm traùnh naøy ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tieàn tyø-ni vaø töï ngoân trò, chöù khoâng duøng nhö coû che ñaát. Trong ñaây, hieän tieàn laø phaùp, tyø-ni, cho ñeán giôùi, nhö treân. Theá naøo laø töï noùi teân toäi, noùi chuùng loaïi toäi? Töùc saùm hoái vaäy. Theá naøo laø töï trò? laø “Töï traùch taâm ngöôi; sinh taâm yeåm ly.” Traùnh söï ñöôïc nhö phaùp dieät roài, sau ñoù ai phaùt khôûi laïi, thì nhö treân. 2.

Toân giaû A-nan laïi thöa: - Baïch Ñaïi ñöùc, coù tröôøng hôïp naøo phaïm traùnh ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tieàn tyø-ni vaø nhö coû che ñaát chöù khoâng duøng töï ngoân trò hay khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Coù. Toân giaû hoûi: - Tröôøng hôïp ñoù theá naøo? Ñöùc Phaät daïy: - Trong traùnh söï naøy, trong ñoù caùc Tyø-kheo ña soá phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän oai nghi. Caùc Tyø-kheo nghó: "Trong traùnh söï naøy, chuùng ta ña soá phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän oai nghi. Neáu chuùng ta cuøng nhau töï mình truy cöùu traùnh söï naøy, sôï khieán cho toäi saâu naëng, khoâng theå nhö phaùp nhö tyø-ni nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt, khieán caùc Tyø-kheo khoâng soáng an laïc." Naøy A-nan, trong moät chuùng kia coù Tyø-kheo trí tueä coù khaû naêng, neân töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Baïch caùc Tröôûng laõo, trong traùnh söï naøy, chuùng ta ña soá phaïm caùc toäi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, noùi naêng khoâng chöøng möïc, ra vaøo tôùi lui khoâng thuaän oai nghi. Neáu chuùng ta cuøng nhau töï mình truy cöùu traùnh söï naøy, sôï khieán cho toäi saâu naëng, khoâng theå nhö phaùp nhö tyø-ni nhö lôøi Phaät daïy ñeå chaám döùt, khieán caùc Tyø-kheo khoâng soáng an laïc. Neáu caùc Tröôûng laõo chaáp thuaän, toâi vì caùc Tröôûng laõo taùc phaùp saùm hoái

nhö coû che ñaát ñoái vôùi toäi naøy. Chuùng thöù hai cuõng noùi nhö vaäy. - Naøy A-nan, caùc Tyø-kheo kia neân taùc baïch phaùp saùm nhö coû che ñaát, nhö sau: - Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän, Taêng vì vieäc tranh caõi naøy taùc phaùp saùm hoái nhö coû che ñaát. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Neân taùc baïch nhö vaäy roài, taùc phaùp saùm hoái nhö coû che ñaát. - Naøy A-nan, trong moät chuùng kia coù vò trí tueä, coù khaû naêng, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, chaép tay thöa: - Thöa caùc Tröôûng laõo, nay toâi, trong traùnh söï naøy, neáu caùc Tröôûng laõo chaáp thuaän, toâi vì caùc Tröôûng laõo taùc phaùp saùm hoái nhö coû che ñaát ñoái vôùi caùc toäi ñaõ phaïm, töø troïng toäi, vaø yeát-ma ngaên khoâng cho ñeán nhaø baïch y. Chuùng thöù hai cuõng noùi nhö vaäy. - Naøy A-nan, neáu traùnh söï do theá maø ñöôïc chaám döùt töùc laø phaïm traùnh naøy ñöôïc dieät baèng hai phaùp hieän tyø-ni vaø nhö coû che ñaát ñeå chaám döùt, chöù khoâng duøng töï ngoân trò. Hieän tieàn, nghóa nhö treân. Theá naøo goïi laø coû che ñaát? Khoâng noùi teân toäi, teân chuûng loaïi cuûa toäi ñeå saùm hoái. Neáu vieäc tranh caõi ñöôïc chaám döùt roài, sau ñoù coù ai phaùt khôûi leân laïi, cuõng nhö treân. 5. Dieät Söï Traùnh Toân giaû A-nan laïi thöa: - Söï traùnh ñöôïc dieät baèng bao nhieâu phaùp? Ñöùc Phaät daïy: - Tuøy theo toäi phaïm, baèng taát caû phaùp ñeå chaám döùt. 6. Öu-Ba-Ly Hoûi l. Baáy giôø, tröôûng giaû Öu-ba-ly, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân höõu, ñaàu goái beân höõu chaám ñaát, baïch Phaät: - Taùc töï ngoân trò, taát caû ñeàu nhö phaùp heát phaûi khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Naøy Öu-ba-ly, töï ngoân trò khoâng phaûi taát caû ñeàu nhö phaùp. - Trong ñaây, Tyø-kheo

khoâng phaïm Ba-la-di. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho Ba- la-di ñeå trò. Naøy Öu-ba-ly, ñoù laø töï ngoân trò phi phaùp. - Naøy Öu-ba-ly, trong ñaây Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di. Vò kia

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > lll8

khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Vò kia töï noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho toäi taêng taøn ñeå trò. Naøy Öu-ba-ly, nhö vaäy laø trao cho töï ngoân trò phi phaùp. Cho ñeán, töï noùi phaïm aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm taêng taøn. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Tyø-kheo kia töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo trao cho phaùp Ba-la-di ñeå trò. Nhö vaäy goïi laø töï ngoân trò phi phaùp. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Tyø-kheo kia töï noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo trao cho phaùp taêng taøn ñeå trò. Ñoù laø trao töï ngoân trò phi phaùp. Tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm taêng taøn, töï noùi phaïm Ba-daät- ñeà, cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-daät-ñeà töï noùi phaïm Ba-la- di, cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, töï noùi pha- ïm Ba-la-di, cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Thaâu-lan-giaù cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Ñoät-kieát-la cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. AÙc thuyeát maø töï noùi phaïm Ba-la-di, trôû laïi ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. 2. Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di. Vò kia taùc cöû, taùc öùc nieäm, beøn töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho phaùp Ba-la-di ñeå trò. Ñoù laø taùc töï ngoân trò phi phaùp. cho ñeán töï noùi phaïm aùc taùc, baûy veá xen nhau laøm ñaàu moái cuõng nhö treân. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, töï noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi taêng taøn ñeå trò. Nhö vaäy laø töï ngoân trò phi phaùp. Cho ñeán töï noùi phaïm aùc thuyeát cuõng nhö vaäy. Tröôøng hôïp Tyø- kheo phaïm taêng taøn, Tyø-kheo kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, beøn töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi Ba-la-di ñeå trò. Nhö vaäy laø phi phaùp trao töï ngoân trò. Tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm taêng taøn. Tyø- kheo kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm, töï noùi phaïm Ba-daät-ñeà. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi Ba-daät-ñeà ñeå trò. Töùc laø phi phaùp töï ngoân trò. Cho ñeán töï noùi phaïm aùc thuyeát xen nhau laøm ñaàu moái cuõng nhö vaäy. - Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo kia taùc cöû, taùc öùc nieäm, beøn noùi phaïm taêng taøn. Caùc Tyø-kheo lieàn trao toäi

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > lll9

taêng taøn ñeå trò. Cho ñeán aùc thuyeát xen nhau laøm thaønh veá cuõng nhö vaäy.

- Naøy Öu-ba-ly, ñoù laø trao töï ngoân trò phi phaùp.

>. Öu-ba-ly laïi hoûi:

- Theá naøo laø töï ngoân nhö phaùp trò?

Ñöùc Phaät daïy:

- Neáu Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Vò kia khoâng taùc cöû, khoâng taùc öùc nieäm. Vò kia töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn vì vò aáy taùc toäi Bala-di ñeå trò. Nhö vaäy laø trao töï ngoân nhö phaùp trò.

Cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy.

- Naøy Öu-ba-ly, tröôøng hôïp Tyø-kheo phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo kia taùc cöû, taùc öùc nieäm. Vò kia töï noùi phaïm Ba-la-di. Caùc Tyø-kheo lieàn trao cho toäi Ba-la-di ñeå trò. Töùc laø trao töï ngoân nhö phaùp trò.

Cho ñeán aùc thuyeát cuõng nhö vaäy.

- Naøy Öu-ba-ly, ñoù laø trao töï ngoân nhö phaùp trò.

4. Baáy giôø, coù Tyø-kheo noùi vôùi caùc Tyø-kheo:

- Toâi phaïm baát tònh haïnh, muoán thoâi tu.

Tyø-kheo kia noùi:

- Neân bieát ñuùng thôøi.

Tyø-kheo kia ñi. Öu-ba-ly kinh haønh caùch ñoù khoâng xa nghe, ñeán choã Tyø-kheo kia hoûi:

- Caùc vò vöøa baøn noùi vieäc gì?

- Vò kia noùi, toâi phaïm baát tònh haïnh, muoán thoâi tu.

Öu-ba-ly hoûi:

- Thaày phaïm cuøng ngöôøi naøo?

- Toâi phaïm cuøng vôùi vôï cuõ.

Öu-ba-ly hoûi:

- Vôï cuõ, ôû choã naøo?

- Vôï cuõ ôû taïi nöôùc Öu-thieàn.

Öu-ba-ly hoûi:

- Thaày ñeán ñoù aø?

- Toâi khoâng ñeán ñoù.

Öu-ba-ly hoûi:

- Ngöôøi aáy ñeán ñaây aø?

- Ngöôøi aáy khoâng ñeán ñaây.

Öu-ba-ly hoûi:

- Vaäy, Thaày phaïm baèng caùch naøo?

- Toâi phaïm ôû trong moäng.

Öu-ba-ly noùi: - Thoâi, ñuû roài! Keå caû toäi ñoät-kieát-la, Thaày cuõng khoâng phaïm.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.